

UNG GENSTART

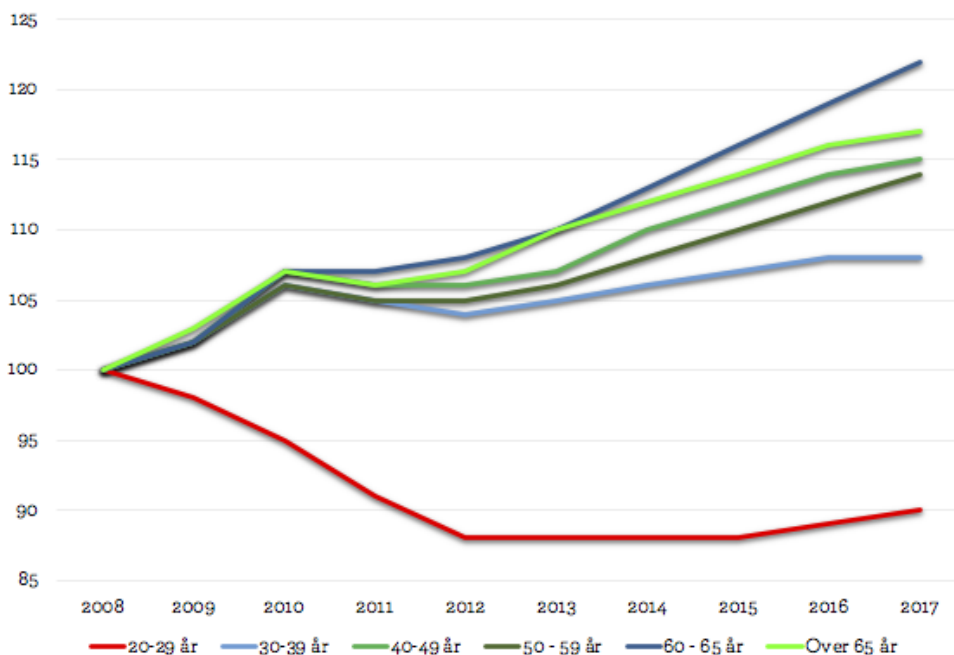
EN GENSTARTSPAKKE TIL UNGDOMMEN

INTRODUKTION: VI SKAL IKKE TABE EN UNGDOMSGENERATION PÅ GULVET:

Coronakrisen er på vej til at udvikle sig til en historisk stor økonomisk krise. Vi ser kraftige stigninger i ungdomsarbejdsløshed, studerende der optager store mængder af SU-gæld, uddannelser der har stået næsten stille i et helt semester, alt imens tunge skyer hviler over vores fremtidsmuligheder.

Allerede inden krisen var ungdommen strukturelt udfordret på økonomien. Ungdommen står tilbage med lavere indkomst, ringere uddannelser, og et boligmarked i de større byer, der gradvist bliver utilgængeligt. Samtidig er klimakrisen stadig aktuel, og det er fuldstændigt afgørende, at vi ændrer i måden vores samfund - og vores økonomi - er skruet sammen på.

FIGUR 1: UNGES INDKOMST RELATIVT TIL ANDRE GRUPPER

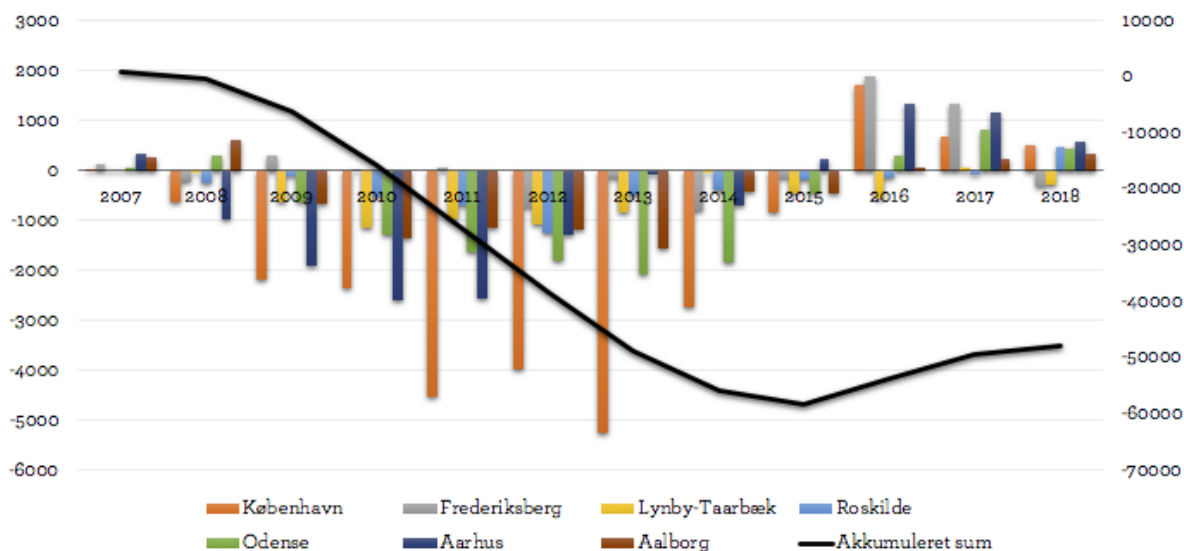
Kilde: Særopgørelse fra Danmarks Statistik lavet for DR over disponibel medianindkomst, som er al indkomst efter skat. Medianindkomsten viser, hvad halvdelen i aldersgruppen mindst tjener. Tallene er renset for inflation og i faste priser. Grafen viser udviklingen i disponibel medianindkomst, hvor år 2008 er indeks 100.

Vi skal sikre, at vi ikke taber en ungdomsgeneration på gulvet. Derfor skal vi have bygget flere boliger, give unge flere midler til at øge det private forbrug, sikre at der skabes job og lærepladser. Vi skal forbedre og incentivere brugen af den offentlige transport og hjælpe de mange unge, der i dag står uden for job eller uddannelse, godt i gang med voksenlivet. Derfor foreslår vi en genstartspakke til ungdommen. Den skal sikre, at unge ikke skal lide disproportionalt under coronakrisens efterdønninger, og sørge for velstand og trivsel til vores ungdom. Samtidig skal vi have gang i økonomien uden at ødelægge vores klima og fremtid. Derfor er det afgørende, at økonomiske genstartspakker medtænker klimaet.

1. Byg flere ungdomsboliger - og skab lærepladser imens

Boligmarkedet i vores større byer er mere og mere presset, og det går ud over ungdommen. Der er massiv mangel på studie- og ungdomsboliger, der er til at betale for unge i og omkring vores studiebyer. Vi ser en stigning i antallet af unge hjemløse og flere og flere unge, der kommer i klemme med boligspekulanter, der udnytter et presset lejemarked. Ligeledes ser vi, at der siden 2011 er sket en stigning på den gennemsnitlige husleje for værelser og lejligheder til leje mellem 22 og 34 % i Danmarks fire største byer ifølge tal fra Boligportalen. Der er brug for betalelige, bæredygtige boliger til ungdommen. Samtidig kan det være med til at stimulere økonomien, og samtidig sikre lærepladser til unge faglærte i byggefagene.

FIGUR 2: VÆKST I UNGDOMSBOLIGER IFT. VÆKST I UNGE VOKSNE UNDER UDDANNELSE

Kilde: Transport-, Bygnings- og Boligministeriet, Svar på Spørgsmål nr. 650 af 23. august 2017, Transport-, Bygnings- og Boligudvalget Svar på spørgsmål nr 6 af 2018-19 (2. samling) Transport-, og Boligudvalget

Derfor foreslår vi at hæve dækningsgraden for ungdomsboliger ved at investere massivt i ungdomsboliger, ved at øge andelen af alment byggeri, staten betaler relativt til kommunerne og ved at gøre det muligt at kræve, at en større andel af bygningsmassen skal være ungdomsboliger. Alle boligprojekter skal igangsættes med sociale klausuler, der forpligter byggeriet på at skabe lærepladser og beskæftigelse.

2. Indfør midlertidigt uddannelsestillæg til elever, studerende og lærlinge over 16 år

Coronakrisen har sat sine spor på arbejdsmarkedet, hvor der bliver færre job, og unge hurtigt kommer bagerst i arbejdsløsheds køen. Det forringer unges økonomi, fordi der er dårligere forudsætninger for at få et arbejde. Vi foreslår derfor, at der indføres et midlertidigt uddannelsestillæg til elever, studerende, lærlinge og SKP-lærlinge, så vi kan holde hånden under unge på en uddannelse.

Et uddannelsestillæg vil medvirke til øget købekraft for en gruppe, som er tilbøjelig til at bruge dem, og som ellers bliver hårdt ramt på pengepungen og den økonomiske trivsel. Dette vil også være i tråd med bl.a. den økonomiske overvismands anbefaling. Ved at give unge penge mellem hænderne, holder vi hånden under forbruget, og skaber således efterspørgsel og arbejdspladser.

3. Bekæmp ungdomsarbejdsløshed

Ungdommen rammes hårdest på beskæftigelsen i krisetider. Det er centralt, at vi som samfund sætter ind for at undgå en situation som ved tidligere finanskriser, hvor det tog mange år for ungdommen at komme sig over dem. Vi skal undgå, at høj ungdomsarbejdsløshed i en periode leder til strukturel langtidsledighed blandt ungdommen.

Derfor foreslår vi, at Folketinget gør det mere attraktivt for virksomheder at ansætte lærlinge og nyuddannede. Dette skal både gøres ved at fjerne barrierer for at få unge i job, ved at give incitamenter til at ansætte dimittender og indgå uddannelsesaftaler med elever og lærlinge, samt ved at investere i grønne projekter, der holder gang i beskæftigelsen for disse grupper.

Samtidig bør alle offentlige projekter tilføjes sociale klausuler, der sikrer, at der skabes lærepladser og job til ungdommen på rimelige vilkår. For at undgå, at der opstår flaskehalsproblemer for dimittender under krisen, skal studietidsforlængelse i højere grad gøres muligt og fremdriftsmekanismer fjernes.

4. En grøn transportcheck - gør det attraktivt at vælge klimavenlige transportformer

Vi skal genstarte økonomien på en bæredygtig og klimabevidst måde. Vi må dog desværre konstatere, at priserne på kollektiv transport er steget med mellem 55 og 70 % siden 2001, mens priserne på en bil reelt er faldet.

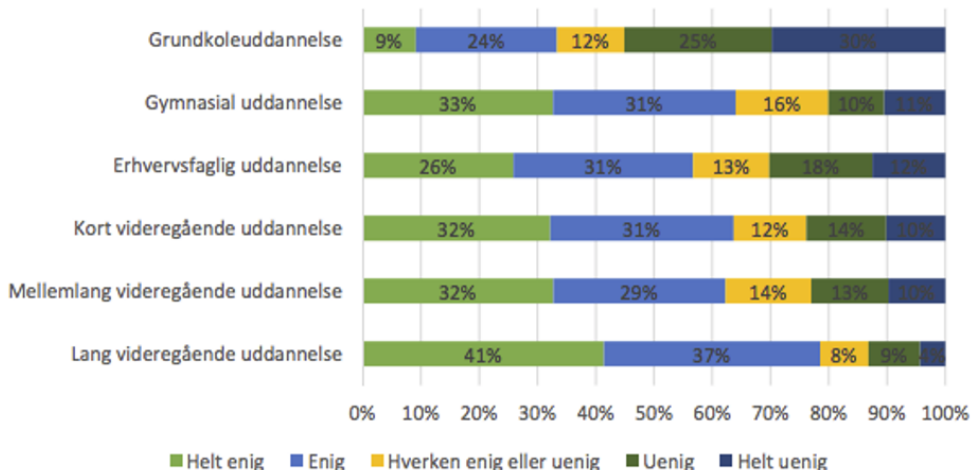
Derfor foreslår vi, evt. som en del af den midlertidige ydelse, at der skal gives en grøn transportcheck til alle elever, lærlinge og studerende over 16 år, der vælger det grønne valg, og tager cykel eller offentlig transport. En grøn transportcheck vil både imødekomme prisstigninger i den mest anvendte transportform blandt ungdommen og samtidig incentivere det grønne valg yderligere. Samtidig er det væsentligt, at klimavenlig transport er et realistisk alternativt, der udbygges løbende for at sikre mobilitet.

5. Flyt unge på kanten af samfundet i uddannelse

Alt for mange unge har endnu ikke anden uddannelse end folkeskolen. Med coronakrisen bliver det endnu sværere for denne gruppe at finde et arbejde. Derfor skal så mange unge som muligt flyttes fra ledighed over i uddannelse. Det skal gøres ved at give flere muligheder for at tage en uddannelse.

Vi foreslår derfor, at man afskaffer brugerbetaling på al uddannelse, så man ikke skal have penge op af lommen for at tage en uddannelse. Forældres pengepung og uddannelsesniveau er desværre stadig alt for afgørende for, om man har mulighed for at tage en uddannelse i Danmark - og det er vigtigt, at en genstart får alle unge med.

FIGUR 3: ENIGHED I MULIGHEDEN FOR AT FÅ ØKONOMISK STØTTE FRA FORÆLDRE, FORDELT PÅ FORÆLDRES HØJEST FULDFØRTE UDDANNELSE

Kilde: Analyse og Tal (2015), på vegne af Danske Studerendes Fællesråd. n = 2884

På grund af den forventede ekstraordinært store søgning mod uddannelserne skal aftalerne om dimensioneringen genbesøges, så der er flere pladser til unge, som skal søge videre på en uddannelse. Der skal naturligvis følge finansiering med til at sikre kvalitet og underviserkontakt - herunder er yderligere finansiering nødvendig for at få unge på kanten med. Samtidig skal der derfor i denne ekstraordinære situation også stilles mere vejledning og støtte, samt flere trivselsbevarende tiltag, til rådighed for unge i og udenfor uddannelsessystemet.

